

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Moderní česko-italské a italsko-české slovníky

Diplomantka: Mgr. Lucie Pfliegerová

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Rozsah: 68 stran vč. bibliografie a vlastních příloh.

V předkládané práci si diplomantka vytkla za cíl sestavit bibliografickou databázi česko-italských a italsko-českých slovníků i významnějších jazykových příruček za posledních cca sto padesát let (1848-2012), představit je a vzájemně porovnat. V úvodní části podává poměrně zevrubný přehled o vývoji české lexikografie, dále shrnuje obvyklé typologie slovníků z hlediska mikrostruktury i makrostruktury (s. 17-31). Třetí kapitola stručně představuje česko-italské vztahy z jazykového hlediska, tj. roli italštiny v českých zemích (s. 32-34), a dává je do chronologické souvislosti s vydáváním příslušných slovníků a jazykových příruček.

Bibliografická databáze jako celek se nachází v přílohách a je sestavená velmi pečlivě, zahrnuje 84 jazykových příruček a 57 slovníků. Materiál je analyzován v kap. IV (s. 37-42): znovu autorka podává chronologický přehled (podobně jako v předchozí kapitole) a detailněji jednotlivé slovníky charakterizuje. V poslední páté kapitole si autorka vybrala vzorek osmi reprezentativních slovníků středního rozsahu a porovnála je z hlediska mikrostruktury i makrostruktury.

Největší přínos práce vidím v sestavení bibliografické databáze, která zahrnuje i položky obtížně dostupné / dohledatelné. Škoda, že autorka do podrobné analýzy nezahrnula i elektronický slovník Pavla Polácha (2000), který je patrně málo rozšířený, zato by měl být rozsahem (300.000 hesel) zdaleka největším slovníkem. Přínosné a kvalitně zpracované jsou i teoretické pasáže o lexikografii obecné a česko-italské, kde se autorka opírá o bohatou a diverzifikovanou bibliografii.

Detailní analýza vybraného vzorku slovníků (kap. 5) je povrchnější a málo systematická, analýzy nejsou příliš přesvědčivé. Několik příkladů:

1) U Rosendorfského slovníku autorka uvádí, že „Slovník též obsahuje mnoho ustálených, přenesených výrazů, jako je možné nalézt ve slově *dorare*“¹ (s. 44-45), avšak u daného hesla je frazeologismus jen jeden (*dorare la pillola*) a autorčino tvrzení není podloženo jinými argumenty, ani srovnáním s ostatními slovníky.

2) U stejného slovníku ohledně tzv. „hnízdování“ konstatuje autorka: „Např. sloveso *dormire* (spát) je součástí heslového odstavce základního výrazu *dormentorio* (noclehárna) uvedeno až jako šesté v pořadí, ačkoliv dle frekvence slov je sloveso jistě daleko vyhledávanější než prvně uvedené podstatné jméno.“ (s. 45) – zde si nejsem jist, co přesně měla autorka na mysli. Je-li to třeba chápat tak, že je v daném slovníku *dormire* hnízdováno pod hlavním heslem *dormentorio*, pak by stála věc za podrobnější průzkum na dalších příkladech a kritiku

---

¹ *dorjäre* (1a) (po)zlatiti; (*fig.*) ~ *la pillola* osladiti hořkou pilulku; ~*atóre* m. pozlačovač; ~*atúra f.* (po)zlatení; ~*é a.* zlatožlutý

(způsob hnízdování je ostatně známou slabinou Rosendorfského lexikografických prací). Výraz *dormentorio* je např. v Zingarellim hodnocen jako zastaralý (dnes běžně *dormitorio*), takže daný příklad vypovídá jak o technicky špatném hnízdování, tak o neadekvátním výběru hesel.

3) U česko-italské verze Rosendorfského slovníku autorka píše: „Strukturou i obsahem je totožná se slovníkem prvně vydaným [tj. s verzí italsko-českou], obě publikace jsou tedy navzájem provázány, což je značnou výhodou při kontrole a ověřování správnosti překladu.“ (s. 45). S ohledem na kritiku shrnutou zde v bodě 2) se mi naopak nezdá výhodné, že česko-italská verze je jen obrácenou verzí části italsko-české: všechny chyby z původní verze tak zůstaly zachovány a při kontrole správnosti překladu je toto spíše na překážku.

4) Podle příkladů (s. 46-49) se zdá, že slovník J. Janešové a v menší míře i slovník Z. Papouška obsahují na rozdíl od předešlých slovníků alespoň některé kolokace, autorka se bohužel tomuto tématu nevěnovala.

Závěr práce je technicky v pořádku, nicméně v důsledku málo detailní analýzy materiálu se omezuje spíše na obecná fakta, než na konkrétní výrazné rysy jednotlivých děl: čtenáře by např. zajímalo, k jakým účelům se nejlépe hodí, resp. nehodí ten který slovník a proč.

Po formální stránce splňuje práce všechny potřebné náležitosti, zejména pozitivně je třeba hodnotit bibliografický soupis slovníků v elektronické verzi (xls). Po jazykové stránce nekvalitní je však anglická anotace, italské résumé zcela chybí.

Závěr:

Předkládanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako velmi dobrou.

.....
doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.
(vedoucí BP)

V Českých Budějovicích, dne 21. ledna 2013